

STENVALLS

NYHETSMAGASIN FRÅN ETT FÖRETAG MED VISIONEN ATT TA TILLVARA TRÄETS ALLA MÖJLIGHETER • SEPTEMBER 2021

Skogen är som människans liv

Eva Johansson,
skogsägare i Ljusrotet

SATSNING PÅ TÅGTRANSPORTER | SKOGBILVÄGAR
LÖNANDE SKOGSGÖDSLING | NYA VIRKESKÖPARE

Klimatnytta och god skogsvård går hand i hand

Vilken sommar vi har haft! Jag tänker på det fantastiska vädret, men också på marknadsläget. Efterfrågan på våra träprodukter har varit fortsatt stor. Det norrländska, senvuxna virket står sig bra på alla våra marknader, och vi säljer bra av såväl hyvlade som sågade produkter. Vår nordliga fura och gran lämpar sig väl för byggande, och de högre kvalitéerna är efterfrågade av möbel- och byggindustrin. Stora mängder säljs bland annat till Storbritannien, Japan, USA och den nordiska bygghandeln.

Att bruka skogen och bygga i trä är klimatsmart - ju mer skogen växer, desto mer koldioxid binder vi i våra slutprodukter. Välskötta skogar med hög andel timmer och klentimmer skapar värden för både klimatet och skogsägare, industri och samhälle. När vi tar hand om skogen ökar utfallet vid avverkning. Markberedning, plantering, röjning, gallring och gödsling är viktiga åtgärder för att få en välmående, högkvalitativ skog. Jag spenderar själv mycket tid på mina egna skogsfastigheter. Förutom vetskapen om att jag skapar förutsättningar för framtida generationer, så får jag genom min röjning väldigt bra motion och frisk luft. Det är glädjen i att vara skogsägare!

Folke Stenvall, vd

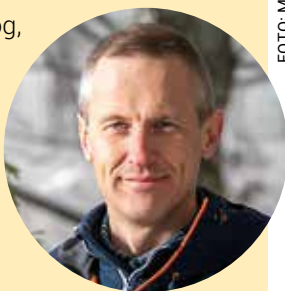
Förändringar i skogsbruket och debatten om skogen

När jag träffar markägare som vill prata skogsbruk påminns jag om hur sättet vi brukar vår skog har förändrats – även under min egen livstid. Det som förr varit odlingsmark har beskogsats och metoderna för avverkning och återbeskogning har utvecklats. Under 1990-talet gjordes en stor omställning i det svenska skogsbruket med utökad antal frivilliga avsättningar och införande av flera avverkningszoner. Effekten har kommit smygande, men resultatet är imponerande. Ett exempel är ökningen av mängden död ved. Enligt Riksskogstaxeringen har den nästan tredubblats sedan slutet av 1980-talet, med bättre livsmiljöer för lavar, svampar, insekter och fåglar som effekt.

Vid sidan om dessa framsteg går nu debattens vågor höga. Den handlar om allt från vår globala klimatpåverkan till små taigafjällflyn och innefattar både sakliga argument och rena känslouttryck. Trots att nödvändigheten av att bruka en hållbar naturresurs är självklar finns en obehaglig risk för betydande inskränkning i hur skogar får brukas, speciellt i norra Sverige.

Ett exempel på grov förenkling i debatten är uppfattningen att hyggen inte är bra. Hur de ter sig för ögat är en fråga för sig, men vi vet att naturen reagerar på störning, brand och storm genom att lägga in en högre växel. Därför ger avverkning i sammanhängande områden tvärt emot vad folk tror både bättre och säkrare återväxt. Genom aktiva åtgärder får vi mer och bättre skog, som binder mer kol och ger mer välfärd. Man väljer att göra ett hygge med den kunskapen i ryggen! Denna klokskap måste vi ta med oss när vi fortsätter att utveckla och förfina vårt sätt att bruka skogen.

Göran Sundberg, råvaruchef

DETTA ÄR STENVALLS TRÄ AB

Grundare: Elof Stenvall, som startade företaget 1947 tillsammans med sin bror.

Ägare: Syskonen Folke Stenvall, Anna Flink och Sven Stenvall.

Affärsidé: "Vi ska tillverka högt förädlade trävaror som överensstämmer med kundernas krav på funktion och totalekonomi."

Vision: "Vi förädlar hela stocken, vår målsättning är att producera fler färdiga produkter och på så sätt utöka och säkra marknadsandelar."

Omsättning koncernen Stenvalls: 1,6 miljarder

Antal anställda koncernen Stenvalls: 379

Omsättning Stenvalls Trä: 1,2 miljarder

Antal anställda Stenvalls Trä: 227

Detta magasin är utgivet av Stenvalls Trä AB. Redaktör och text: Christina Liljestrand, Höneborg AB.

Grafisk form och produktion: Jonas Lundqvist information AB. Foto: Patrick Degerman/Degerman bild, Magnus Stenlin/Lulebild

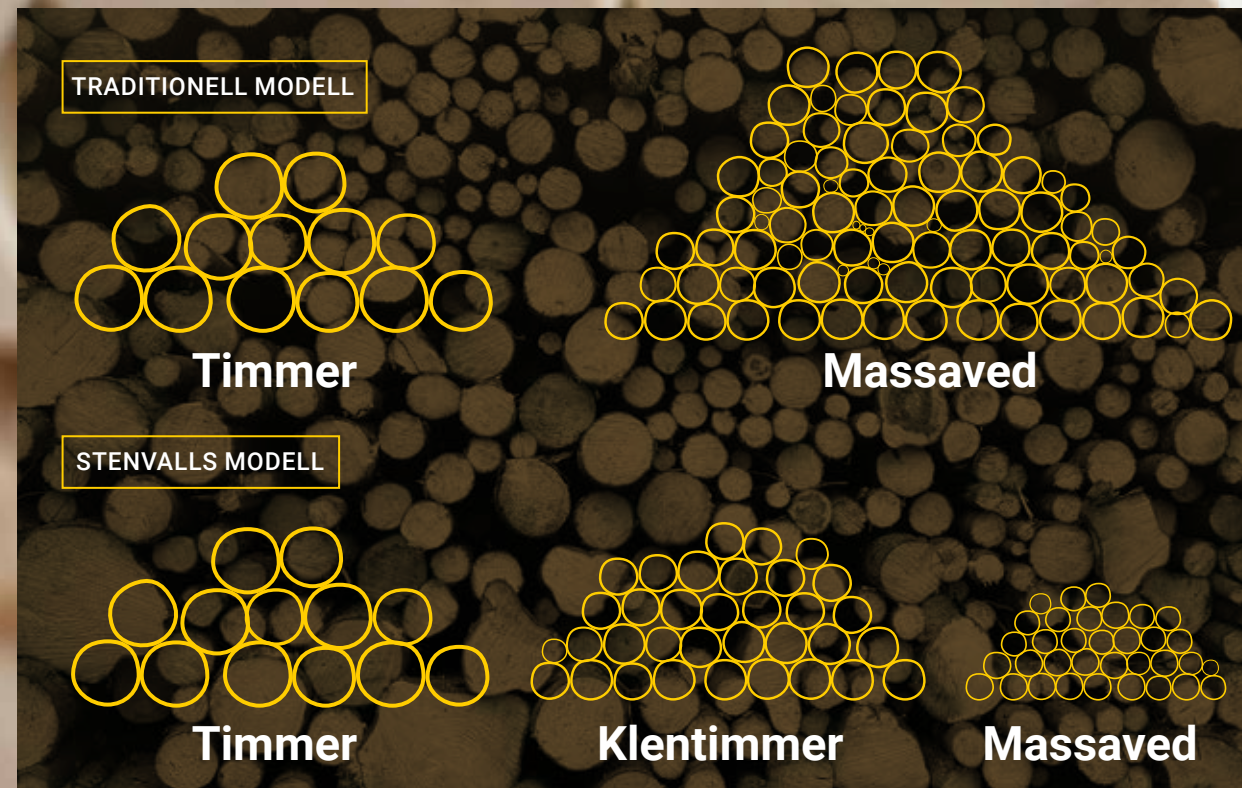
Tryck: Ågrenshuset, september 2021. Upplaga: 10 450 ex.

FOTO OMSLAG: PATRICK DEGERMAN. PÅ BILDEN: TRÄDGÅRSENTUSIASTEN OCH SKOGSÄGAREN EVA JOHANSSON, LJUSROTET, BODBYSUND

Klentimmer – vår hjärtesak

Klent timmer behöver inte bli massaved! Panel, möbler, spiror, trallar, hyllor, limträstolpar, dörrkarmar, underlagsskivor... allt detta kan göras av klentimmer! Stenvalls Trä sågar och förädlar träd med diameter ända ner till tio centimeter.

Det innebär att andelen timmer vid en slutavverkning blir större, normalt 80 procent. Vid en gallring blir vinsten ännu större. Dessutom: det känns rätt bra att skogen blir till något långvarigt och konkret – eller hur?

”

Jag är född mitt i skogen – med åtminstone två kilometer till närmsta granne – och har förstått att det har präglat livet och hur det blivit

EVA JOHANSSON, trädgårdsentusiast och skogsägare

Trädgårdsfurstinnan och skogen

Bara ett stenkast från Västerbottensostens födelseort ligger Nymyrans trädgård, med utsikt över Burträsket. Men även om trädgården inbringar lite inkomster är det skogs- och jordbruket som försörjer trädgårdsentusiasten Eva Johansson och hennes man Lennart.

– Jag är född mitt i skogen – med åtminstone två kilometer till närmsta granne – och har förstått att det har präglat livet och hur det blivit, börjar Eva Johansson sin berättelse. Pappa var skogsarbetare, och som barn följde jag och mina syskon honom. Vi plockade kottar till försäljning och hade skogen som lekplats; byggde kojor, åkte skidor, jagade och såg på orrspel. När jag sedan träffade Lennart sa han direkt att han skulle bli bonde, och det passade ju mig!

Paret flyttade så småningom till Lennarts hemby Ljusrotet, Bodbysund, och gården med den hänförande utsikten över Burträsket. Här har de nu bott i över 40 år mestadels varande heltidsbönder, med potatisodling, mjölkkor, som 2007 byttes mot köttjur, och skogsbruk som inkomstkällor.

– Varför håller man på så här, det är ju bara jobb jämt?! frågar sig Eva. Vi har aldrig haft en sommarsemester!

I samma stund svarar hon på sin egen fråga:

– Jag älskar att få vara ute, nära naturen, och jag tycker inte det är farligt att rensa ogräs, även om man måste göra det jämt för att hålla efter.

Redan första sommaren på Nymyran började Eva plantera träd, buskar och blommor runt huset, som ett andningshål:

– När barnen sov på kvällen gick jag ut och grävde rabatter. Det var så skönt, så skönt; så tyst och lugnt.

Så småningom spred sig ryktet om Evas odlingar och busslaster med trädgårdssällskap började komma till Ljusrotet. Till slut blev det så många som ville ha hennes alster att hon startade en enskild firma för att sälja blommor i stället för att bara gräva upp plantor åt alla som bad henne.

Eva har också gått en trädgårdsmästarutbildning, och bakom huset, åt skogen till, ligger hennes eget arboretum med olika typer av barrträd från världens olika hörn, som hon anlade mellan de vanliga skogstallarna som examensuppgift. I närheten samsas också barnbarnens jaktkoja, byggd av överblivet material, med en grillstuga och olika parkbänkar. Nymyran är ett populärt utflyktsmål för olika grupper, som till exempel skogskollo för unga tjejer.

Trädgårdsodling och skogsbruk kan tyckas ligga nära varann, men för Eva är det två olika saker.

– Den stora skillnaden är att trädgården får kosta, svarar Eva, den har vi egentligen bara för vårt höga nöjes skull. Skogen däremot måste betala sig, även om det kan ta tid innan den gör det. Skogsbruket är mycket mer långsiktigt än trädgårdsodlandet.

Förutom spänningen med att försöka få ekonomi i skogen tilltalas Eva av att se hur den växer och förändras.

– Det är roligt att gå på hyggen när man gjort en nyplantering. Vissa ser bara kalhyggen, men de tittar inte tillräckligt noga! "Föryngringsyta" är faktiskt ett bättre namn, det talar om vad det egentligen handlar om. Efter några år börjar plantorna göra nytta för miljön och ta upp koldioxid. På en livstid ser man verkligen skillnad!

Det är Lennart som är huvudansvarig för skogen, åtminstone enligt Eva, men paret hjälps åt med det mesta. Under åren har de köpt på sig en hel del skog – totalt har de ursprungliga 110 hektaren åttadubblats – "bara för att det är så roligt".

– Det mesta vi köper ligger i rå och i närheten av gården, för då ökar möjligheten att slå ihop skiftena. Då är det inget problem om rågångarna växer igen, och man får större, sammanhängande bitar att avverka eller röja. Men vi vill helst inte köpa fastigheter med bostadshus, för då blir det alltid extrajobb i form av lantmäterikontakter och bortforslande av bråte, hur man än bär sig åt.

Att göra fastighetsaffärer är spännande tycker båda, och man behöver kunna se både risker, faror och hopp:

– Man får inte vara för ängslig. Vi har haft ångest ibland och varit glada ibland. Men man ångrar hellre det man inte gjort, än det som man gjort.

Till en nybliven skogsägare ger Eva rådet att anteckna själv de åtgärder som man gör – det är lätt att glömma! – och att tänka på att ha en aktuell skogsbruksplan.

– Gå på känsla, det har vi gjort! Man ska inte bry sig så mycket om vad andra säger, utan köra sitt eget race. Och det har gått hyfsat för oss, så vi fortsätter så!

EVA JOHANSSON

Ålder: 68 år.

Familj: Maken Lennart, fyra vuxna döttrar och sex barnbarn.

Skogsinnehav: 585 hektar skogsmark nära hemmet.

Kopplar av genom: Skogspromenader, skidåkning längs skoterspår.

Vinterbadare: Badar regelbundet i Bureälven, där det är strömt och därför inte så mycket is. "Pröva inte, för då blir du fast!"

Läser: Trädgårdstidningar och trädgårdsböcker.

Projekt på fastigheten på sistone: Rövning, bär- och svamplockning, huggning, städning, underrövning, tagit reda på björk.

”Skogen är som människans liv; den förändras och den har en historia, liksom människan har en historia. Vi har behov av näring och omvårdnad – allt det där. Sjukdomar hotar oss, och vi har en bestämd, utmätt tid, inget varar för alltid.

EVA JOHANSSON

Evas tips: Att tänka på när man köper skog...

- Se till att ha en finansiering, antingen lån eller direkt betalning till exempel genom en avverkning.
- Köp skiften bredvid varandra som går att slå ihop.
- Är området lätt tillgängligt? Finns skogsbilvägar höjer det värdet på skogen.
- Är det bra tillväxt i det tilltänkta området? Även om du känner till marken, kolla upp det. Mycket hinner ändras på tio år.
- Räkna med att bostadshus på fastigheten medför mycket extrajobb.

FOTO: MAGNUS STENLIN, LULEBILD

”...jag kunde inte drömma om att miljöbesparingen skulle bli så stor!

ROGER BERGMAN, marknadschef på Stenvalls, som glädjer sig åt att en miljöbesparing på 83 procent koldioxid

Stenvalls satsar på tågtransporter

Sedan i maj rullar varje vecka Stenvalls ”eget” tåg mellan Göteborg och Piteå. –”Stenvalls egen silkesväg” ger stora miljövinster på köpet, säger nöjde marknadschefen Roger Bergman, som under pandemin kunde glädja sig åt högkonjunktur för träbranschen.

Under pandemin, när folk har suttit hemma och handlat på nätet, har trycket på transporterna i världen ökat och konkurrensen om transportcontainrar skjutit i höjden – så mycket att ingen längre anser det lönsamt att skicka upp tomma containrar till i hamnar uppe i norr.

–Vi var tvungna att hitta en annan långsiktig lösning för vår export, berättar Roger Bergman, som arbetat fram en modell i samarbete med aktören First Row Shipping. Från Göteborg, som har en attraktiv hamn, kommer varje lördagsmorgon ett tåg med 34 tomma containrar till Haraholmen i Piteå. Stenvalls fyller dem med trävaror, och sedan återvänder tåget till Göteborg, där varorna kan lastas direkt på

de riktigt stora transportbåtarna. Eftersom det inte behövs någon mellanlastning i feeder-hamnar sparas också en hel veckas ledtid.

Enligt en uträkning av IVL, Svenska Miljöinstitutet, är miljöbesparingen hela 83 procent koldioxid när man utför transporten med tåg istället för båt.

–Jag visste att det skulle bli positivt för miljön, men jag kunde inte drömma om att miljöbesparingen skulle bli så stor! säger Roger. Jag kan tänka mig att det framöver blir möjligt att köra två avgångar i veckan.

Under pandemin har det byggts som aldrig förr, och inte minst i USA är marknaden mycket het.

–Vi håller på att etablera oss där med större volymer, berättar Roger. I USA krävs det bland annat att man levererar andra längder, eftersom de använder andra enheter än vi. Vi bygger därför pussel med den befintliga produktionen och jobbar oss in i marknaden i den takt det går.

IT & affärssystem i teknikens framkant

Genesis IT är en av Sveriges ledande leverantörer av molnbaserade affärssystem, tjänster och IT-driftslösningar.

På vårt kontor i Luleå jobbar vi i en modern teknisk plattform där vi hanterar utveckling, drift & support av vårt egenutvecklade affärssystem iFenix.

Är du nyfiken på oss? Hör av dig så bokar vi ett möte.

GENESIS IT

www.genesis.se 010 27 27 200 info@genesis.se

LUDVIG & CO

Ludvig & Co är ledande oberoende aktör inom skog och skatt

50 000 skogsägare anlitar varje år Ludvig & Co för fastighetsförmedling, värdering, skogsbruksplaner, ekonomi, juridik, generationsskifte och rådgivning. Affärsmöjligheterna för skogsägare är många. Vilka är dina? Kontakta oss!

Ludvig & Co är Sveriges största redovisnings- och rådgivningsföretag med över 75 000 kunder. Vi erbjuder branschspecifika tjänster inom ekonomi, skatt, juridik, affärsrådgivning och fastighetsförmedling.

Med cirka 1 300 medarbetare på drygt 130 orter finns vi alltid nära dig. På ludvig.se hittar du uppgifter om närmaste kontor. Vill du hellre ringa är numret 0771-27 27 27.

ludvig.se

HELT NYA OUTBACK

Att komma tryggt hem är den största lyxen

UPPTÄCK
MILJÖALTERNATIVET
XFuel

SUBARU OUTBACK med Adventure-paketet
fr. **374.900:–** | fr. **4.195:–/mån***

Miljöalternativ XFuel

Vi erbjuder XFuel-paket som tillval. Ett system som gör att bilen kan köras på både biobränslet etanol och bensin. Vägtrafikskatten för nya Outback med XFuel-paket är 1.262 kr/år. Systemet kostar 10.000 kr, monterat och klart.

3 ÅRS FRI SERVICE**

**BOSSES
BIL&MOTOR**

LULEÅ, Ostrongatan 4
0920-877 70, www.bossesbil.se
Mån-tor 9-17.30, Fre 9-17, Lör 11-14

BILHALLEN

PITEÅ, Fläktgatan 18
0911-141 35, www.billhallen.se
Mån-fre 9-17

**GUSTAFSSONS
BIL**

SKELLEFTEÅ, Tjörnvägen 40
0910-137 77, www.gustafssonsbil.se
Mån-Tor 9-17, Fre 9-16:30, Lör 11-14

SUBARU

Bränsleförbr. 8,6 l/100 km, CO₂-utsläpp 193 g/km (WLTP). Bilen i annonsen är extrautrustad. *Privatleasing via Subaru Finans, avtalstid 36 mån, körsträcka 1500 mil/år, service ingår, uppl avg. 695 kr, aviavgift 60 kr, reservation för sedvanlig kreditprövning. **Eller vid 1500, 3000 och 4500 mil.

Tre gånger pengarna tillbaks med skogsgödsling

Det är grymt effektivt, tillgängligt för de flesta och ändå alldeles för lite nyttjat. Hittills. Men när man som Stenvalls har Kallaxflyg som systerföretag är skogsgödsling med helikopter ett givet koncept.

Rendrivning, turistflygning i fjällen och snöskottning av tak – Kallaxflyg tar sig an många typer av uppdrag. Skogsgödsling utför man under barmarksperioden då träd och annan växtlighet tar upp mycket näring. När företaget har paus i sina många uppdrag i Finland är det tid för en insats hemma i Norrbotten.

–Hittills har det mest varit de stora markägarna som satsat på gödsling, men det blir vanligare och vanligare även bland privata skogsägare, säger Thomas Nilsson, ansvarig för skogsgödslingen från Stenvalls sida. Det vanliga är att man gödslar 10–15 år före slutavverkning – detta för att slipa vänta så länge på det ekonomiska resultatet – men man kan gärna göra det efter gallring också. Där brist på kväve begränsar tillväxten är det verkligen en åtgärd som betalar sig.

I skogen utanför Vidsel, på en vändplats vid änden av en skogsbilväg, väntar James Viktorsson i sin lastbil medan han en efter en lyfter upp de stora vita säckarna Skogs-Can med kranen, punkterar dem och tömmer dem i fickan på flaket.

Nu kan vi höra helikoptern närma sig mer och mer. Strax dammar det intensivt när den sänker sig ner vid mötesplatsen. Sedan går det fort: På 20 sekunder har den lastat sin last, lyfter igen och drar iväg för att tömma behållaren med ett ton gödsel över den näringstörstande skogen. Efter två och en halv minut är den tillbaka för att hämta mer, och då är två hektar skog redan färdiggödslade.

– Granulatkornen som faller ner sprids jämnt och effektivt och kommer att lösas upp och integreras i marken vid nästa regn, förklarar Thomas.

Att bruket att skogsgödsla med traktor minskat kraftigt till förmån för helikoptergödsling är lätt att förstå. Dels riskerar man inga markskador med helikoptern. Även oländig skog, som inte är gallrad, som är blöt eller svårtillgänglig på annat sätt är lätt att komma åt. Resultatet blir också bättre då gödslet sprids ut jämnare.

Även om den initiala kostnaden vid helikoptergödsling kanske kan tyckas hög, så är det billigare än att använda traktor, eftersom tidsvinsten är enorm. Att gödsling är den mest effektiva skogsvårdsåtgärden är dessutom ett allmänt accepterat faktum. Så mycket som två eller tre gånger utlägg beräknas man få tillbaka vid slutavverkningen.

–För att göra det hela ännu mer ekonomiskt fördelaktigt kan du passa på att slå dig ihop med en granne och göra gemensam sak, tipsar Thomas. Tala med din virkesköpare!

Skäl för helikoptergödsling

- Den mest effektiva skogsvårdsåtgärden för att öka skogens tillväxt
- Billigare och snabbare
- Jämnare resultat
- Färre markskador

”Granulatkornen som faller ner sprids jämnt och effektivt och kommer att lösas upp och integreras i marken vid nästa regn

THOMAS NILSSON, Stenvalls, förklarar helikoptergödsling

Skogsbilvägen – en fråga om att samsas

”Var noga med att bestämma
vem som ska ha ansvar

LASSE LUNDKVIST, virkesköpare på Stenvalls,
ger goda råd om att förvalta skogsbilvägar

FOTO: MAGNUS STENLIN, LULEBILD

Kors och tvärs, upp och ner genom Sveriges skogar går de. Skogsbilvägarna är byggda för skogsbrukets skull, men nyttjas av allt från älgjägare till friluftstörstande sommarstugeägare. Om alla vet vad som gäller är det lättare att komma överens.

Bruket av skogsbilvägar uppstod för 30–40 år sedan när man behövde ge större fordon och maskiner tillgång till avverkningsplatserna. Idag finns i Sverige över 20 000 kilometer skogsbilvägar, varav de flesta ägs av privata markägare som driver dem i samfällighetsföreningar.

När man ska bygga en ny väg tillsammans för att kunna kapa kostnaderna ställs man inför frågan hur vägen ska förvaltas.

–Den frågan avgör helt hur det kommer att fungera praktiskt framöver, säger Lasse Lundkvist, virkesköpare i Kalix/Haparanda. Det enklaste om man är många är att ha en gemensamhetsanläggning med föreningsförvaltning, det vill säga att en styrelse verkställer beslut från en årsstämma. Gemensamhetsanläggningen bildas formellt genom att lantmäteriet gör en förrättning och tilldelar varje fastighet och verksamhetsutövare ett andelstal. Andelstalet reglerar hur kostnaderna för förvaltningen ska fördelas och avgörs av hur stor verksamhet man har eller hur fastigheten används. Om det skulle skära sig inom föreningen finns det lagliga skyddsnät för att förbättra förutsättningarna för god väghållning.

Det andra alternativet är delägarförvaltning, men det kan vara svårare att administrera, fortsätter Lasse:

–Då behöver man vara till hundra procent överens om allt som ska ske med vägen. Det kan ju fungera om man är ensam eller mycket få eller eniga ägare, men ju fler som är inblandade desto mera tungrott är det, och desto svårare att komma överens.

Ett exempel på förvaltningsfråga är den om vägbommar och hur de ska skötas.

–De flesta vägföreningar har en gemensam rutin som man kommit sams om, fortsätter Lasse. Är man många kan man behöva utse någon som ansvarar för bommen och låsningen, och det finns olika lösningar på hur den ska kunna öppnas.

Om och när en vägbom ska vara öppen eller stängd avgör föreningen själv, men grundregeln är att vägbommen hålls stängd när fara eller hinder föreligger eller riskerar att föreligga. Det kan exempelvis handla om en vägskada; underminering, håll, trumma, att vägen spolats av, att ett vindfälle fallit över vägen, men det kan också handla om fara för egendom, till exempel stölder i ett sommarstugeområde. Under vårens förfallstid och tjällossning är det en god idé att ha vägen avstängd, men även på hösten kan det ibland finnas skäl. Om det fryser till och sedan blir hastigt väderomslag med värme och regn, så kan vägens farbarhet försämrats mycket snabbt.

MASKINER, FORDON & UTRUSTNING

FRÅN MARKNADENS
LEDANDE VARUMÄRKEN

Vi erbjuder även service
och försäljning av
reservdelar och tillbehör.

HONDA

Våra ATV erbjuder marknadens bästa
värde för pengarna och levererar utmärkt
kvalitet, hög tillförlitlighet och körglädje.

RITEÅ MC & MOTOR

Fläktgatan 24, Piteå
www.piteamc.se

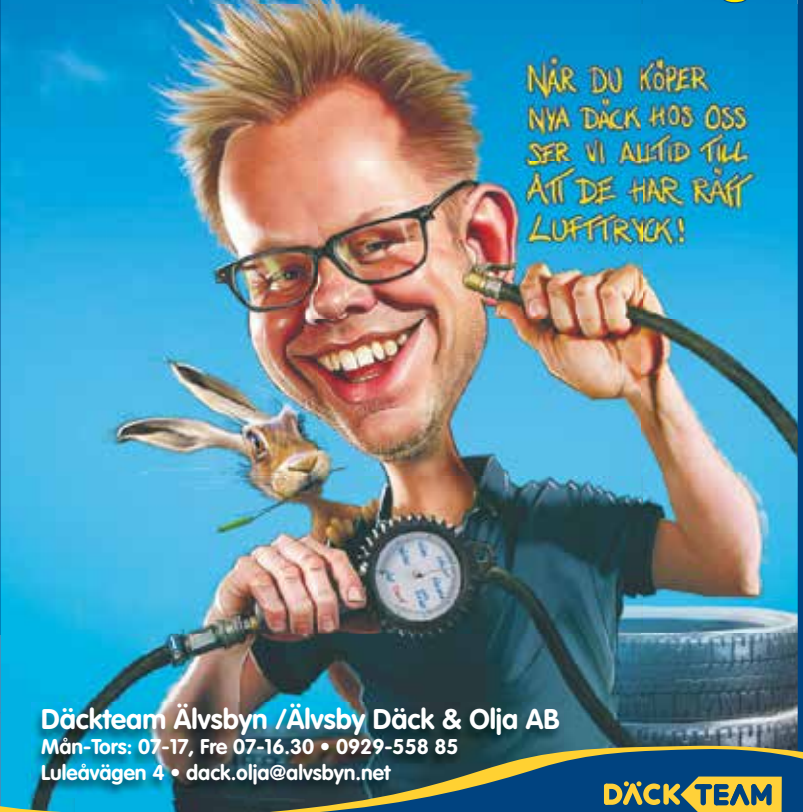
Det finns ofta andra än de som bedriver skogsbruk som vill nyttja vägen, till exempel jägare och bärplockare.

–Det är viktigt att inte förhindra friluftslivet, men ibland orsakar det problem, menar Lasse. Vägen kanske nyttjas som genväg i onödan, skräpas ner, eller så finns risk för skogsbrand. Alla kanske inte har kunskap om och förståelse för vad körande kan innebära. Ibland kan det finnas skäl att hålla bommen helt låst för allmänheten, men det kan vara dumt att stänga av vägen utan tydlig orsak. Om man är tydlig med varför underlättar det förståelsen.

När en markägare kommit överens med en uppdragstagare om åtgärder på sin mark behöver hen veta vad det är för typ av förvaltning på vägen och vem som är ansvarig kontaktperson.

–Vi behöver kunna ta kontakt, kanske sammankoppla en entreprenör med den ansvariga, till exempel om bommen är låst och bara delägarna har tillgång till vägen. Om det skulle bli skador på vägen är det med den ansvarige vi förhandlar om hur vägen ska återställas. Om det är oklart kan det hända att man gör upp med fel person.

Kom hit så blåser vi dig!

NÄR DU KÖPER
NYA DÄCK HOS OSS
SER VI ALLTID TILL
ATT DE HAR RÄTT
LUFTRYCK!

Däckteam Älvsbyn / Älvsby Däck & Olja AB
Mån-Tors: 07-17, Fre 07-16.30 • 0929-558 85
Luleåvägen 4 • dack.olja@alvsbyn.net

DÄCKTEAM
vet vilka däck du behöver

”Det är viktigt att inte förhindra
friluftslivet

LASSE LUNDKVIST, påminner om vikten att ta hänsyn till allas intressen kring skogsbilvägen

LASSES VÄGTIPS till skogsägaren

- Var noga med att bestämma vem som ska ha ansvar för bommen
- Välj en låsningslösning som passar just era förutsättningar; nyckel, kod eller telefon är en smaksak.
- Lås inte bommen i onödan, bara om och när det behövs. Var i sådana fall tydlig med varför. Det sparar onödig irritation.
- Är man osäker på vem som äger en enskild väg eller vilken typ av förvaltning den har, så kan man kontakta Lantmäteriet för information. Ifall vägen är en lagfaren gemensamhetsanläggning finns uppgifter där. När det handlar om helt privata icke lagfarna enskilda vägar har Skogsstyrelsen en vägdatas databas där det finns uppgifter bland annat om vägens namn, standard och kontaktperson.

Lars Forsell: Människor, anekdoter och ständig utveckling

”Jag glömmer aldrig en människa jag en gång träffat,” säger Lars Forsell. Och Stenvalls nye virkesköpare i Skellefteå har hunnit träffat många. ”De flesta virkesköpare föds och dör med samma ”keps”, men jag har sett flera sidor – och i långa loppet är Stenvalls koncept bättre för skogsägare”, tycker han.

Det serveras hemmagjord citronsaft i Lars Forsells uterum på gården i Myckle. Katterna Nappe och Elsa, den ene ständigt hungrig och helt orädd, den andra mycket skygg, kollar in besökarna. Ettåriga jaktterriern Millie, allroundtränad för jakt på älg, rådjur och grytdjur, vill också vara med på ett hörn när Lars tar till orda.

– Jag är en av få sextiotialister som vuxit upp med utedass, berättar han om sin barndom i lilla byn Holmfors ett par-tre mil inåt landet. När mamma satte stopp och vi flyttade in till den lite större bondbyn Kusmark betraktades vi som lantisar, eftersom vi bara kunde prata bondska. Att ha farsans generation som enda kompisar innebar att en barndomskompis till mig dog redan när jag var sjuåring. Han var i och för sig 82 år då...

Lars visar sig vara en hejare på att berätta underhållande anekdoter, som den här.

– Jag tänkte först bli lärare för att få hela sommaren på mig att fiska, fortsätter han. Men jag hade hjälpt farsan mycket i skogen också. Jag fick min första yxa när jag var

fyra år och högg mig första dagen, ordentligt! Och första motorsågen fick jag vid 15 års ålder. Jag skulle alltid tävla med min 14-åriga bror, som sågade sig i benet, och på lasarettet fick farsan lov att ljuga ihop en historia för att inte ”åka dit”. Men läkaren lät sig inte luras utan sa: ”Om du nödvändigtvis måste låta grabbarna köra motorsåg, så kan du väl för f-n rusta dem med skyddskläder!” Efter det hade vi alltid bra skyddsutrustning!

Lars jobbade efter gymnasiet ett par år som huggare åt Assi Råvaror, dåvarande Sveaskog, men eftersom branschen smalnade sökte han sig till en 2-årig skogsteknikerutbildning i Bispgården. Han ville redan då bli virkesköpare och fick under utbildningen praktik på familjeföretaget Martinsons, där de snart insåg hans kapacitet och anställde honom. Och där blev han trots sin rastlöshet kvar i 30 år. Företaget utvecklades mycket snabbt, vilket gjorde frekvent byte av inriktning naturligt.

– Jag är lite otålig av mig och det finns inget mellanläge, inget status quo, berättar Lars. Allting åldras ju och blir antingen bättre eller sämre, ett förhållande till exempel är antingen under utveckling eller avveckling... Så när stora Holmen tog över lilla Martinsons förra året tänkte jag först att det skulle bli skitkul, men sedan insåg jag att jag inte skulle stå ut med att bara vara en mikroskopisk bricka i systemet, gå under radarn och inte blir sedd.

Sedan nyåret i år har Lars i stället varit en del av Stenvalls, och har redan hunnit profilera sig genom att spruta ur sig utvecklingsidéer, något som han tycker företagsklimatet uppmuntrar till: Full fart framåt och raka rör.

– Stenvalls är kanske mindre ”vattenkammade” och polerade, resonerar han, men de har mycket mer idéer, som de också genomför genom att se till att anställa någon som maktar med att sjösätta dem. Jag tar å min sida med mig goda erfarenheter av att jobba i projekt och utveckla tränvändandet, att vända på varena sten, att prova sig fram, och av marknadsföring och varumärkesbyggande.

Lars gillar att Stenvalls själva är skogsägare och jobbar med att öka skogens värde. Speciellt berömmar han idén att ta vara på kientimret istället för att göra massaved av det. – Jag visste förut att konceptet var bra, men när jag nu

FOTON: PATRICK DEGERMAN

”Man måste ge råd som man själv skulle vilja ha, hjälpa till, vara service minded och fixa saker

LARS FORSELL,
virkesköpare på Stenvalls

betraktar det från insidan inser jag att det är ännu bättre än jag kunde föreställa mig, ja, helt sanslöst bra! Vid kläna gallringar blir skillnaden på inkomsten mycket stor. Dessutom: I stället för ett ”mellanmjölkskoncept” har Stenvalls små och stora skogsmaskiner och extremt duktiga entreprenörer.

Att som skogsägare styrs av konjunkturer anser han vara ett feltänk.

– Sägverken säger ju på max jämt, och hittills har det inte tagit stopp. Så: Sprid dina risker, men satsa istället på att sköta om din skog; röj, gallra, hugg... De skogsägare som satsar på att ta hjälp utifrån är oftast de som i slutändan får ut mest pengar.

Lars tycker att det roligaste med att vara virkesköpare är alla människor han träffar. Genom att han, som han säger, är ”sjukligt intresserad av människor” och aldrig glömmer någon han en gång träffat inger han också en god portion förtroende.

– Man måste ge råd som man själv skulle vilja ha, hjälpa till, vara service minded och fixa saker, även om det är en bit utanför kärnverksamheten. Som att dra upp någons dotter, som kört fast, med traktor, eller koppla ihop en person med en morbror som kan fixa en vedpanna, för att ta några extre-

ma exempel. Goda gärningar ”gör av sig”. Visst är det viktigt att ha skogskunskaper, att kunna skilja mellan gran och tall, men gillar man inte människor så är det meningslöst. Kunder som man en gång lärt känna brukar komma tillbaka till en.

Lars Forsell

Gör: Virkesköpare i Skellefteå.

Ålder: 59 år.

Bor: i Myckle utanför Skellefteå.

Karaktär: Lösings- och tävlingsinriktad, vill att det ska hända grejer. Optimistisk och tror gott om folk.

Tar med på en öde ö: ”Sambon Åsa som sällskap, det äldsta av de sex barnbarnen för att förse oss med fisk – plus förstås en båt, så att det går att ta sig därifrån”.

Avverkat på sin bucket list: Åkt Vasaloppet (sju år på raken), kört motorcykel till Norge.

Övrigt: Fritidsbonde och jaktledare.

”

Jag tänkte först bli lärare för att få hela sommaren på mig att fiska

LARS FORSELL, som inte blev lärare, utan hamnade i skogsjobb och numera är virkesköpare på Stenvalls

Kungen av skogen!

PALMS
storsäljande
och prisvärda
skogsvagnar
finns hos oss!

BIO JACK
CUT AND LOAD

VARFÖR BIO JACK?

MÅNGSIDIGA 4-i-1 | Kvistning | Kapning
Ackumulering | Lastning

Enkel installation för skogskran
eller grävmaskin

Energigripar från 10 cm
fälldiameter till 45 cm

Även avverkningsaggregat,
combigräpar, såggräpar m.m.

För mer info se vår hemsida
www.norrmaskiner.se

NORRMASKINER

Luleå, Ersnäs 0920-311 00 • Skellefteå, Orrliden 0910 - 58 91 00 • Umeå, Ersboda 090 - 18 93 15

KVALITETSTRANSPORTER

Vår styrka är transportlösningar på Nordkalotten. Bra förbindelser och partners. Vi kan också ge transport till Europa. Wiiks Transport AS gör allt för att få en effektiv lösning på dina logistiska utmaningar.

Kontakta oss idag för mer information om prissättning, produkter och tjänster!

www.wiiks.no

wiiks

Mattias är hemtam i Älvsbyskogarna

Jakt, skog och mark har alltid varit Mattias Nilssons passion. Stenvalls nya virkesköpare i Älvsbyn är en inbiten hundägare som aldrig vill vara still och som älskar skogsmaskiner.

En ny virkesköpare har installerat sig på sitt kontor på Lövhöjden och är i full färd med att lära sig allt nytt. Så här i början vill han planera in så många träffar ned markägare som möjligt och telefonen går varm.

–Med min erfarenhet kan jag se vad som behöver göras på ett skifte och ge goda råd om skogsskötsel.

För Mattias har skogen alltid varit en central del av livet: pappa hade egen mark och Mattias hjälpte ofta till med skötseln. Det som fascinerade honom allra mest i skogsbruket var själva maskinerna:

–När jag var liten satt jag timtals i en båt i stugan och tittade på när de körde bredvid – så det var ingen tvekan om vad jag skulle syssla med när jag blev stor, berättar han.

Efter naturbruksgymnasiet i Gran och Skogstekniska i Alfta jobbade han också från 2003 som maskinförare för flera olika entreprenörer hemma i Älvsbytrakten. Men det började bli dags för en utmaning, så när chansen att vidareutvecklas genom att bli virkesköpare åt Stenvalls kom högg han direkt:

–Jag gillar att vara ute i skogen och att prata med folk, förklarar han. Med det här jobbet får jag bägge delarna, och jag kan planera dagen som jag själv vill. Jag trivs!

Nu ser Mattias fram emot sitt första virkesköp. Han har själv ett specialintresse just för att köpa och sälja och är ibland flitig på Blocket.

–Det där började med att alla vi barnbarn fick en bankbok med 5000 kronor i julklapp av farmor, förklarar han. Jag ville hellre ha leksaker och slängde den besviket åt sidan, men snart köpte jag min första åkgräsklippare för 4000 kronor och sålde den sedan för 6000.

Jagat har Mattias också gjort så länge han fått: Först småvilt –"Jag kunde ju inte låta brorsan få licensen före mig!" – och sedan också älg, och han har varit jaktledare sedan 2012. I dagarna börjar årets älgjakt då Mattias åker upp till Laver och jagar med familjen, och senare deltar han i Stenvalls gemensamma jakt då råvaruchefen Göran Sundberg traditionsenligt måste bjuda på ärtsoppa.

Sin sambo Linda lärde Mattias känna för fyra år sedan genom just jaktintresset. När han sålde huset i Älvsbyn och flyttade till Linda och hennes döttrar i Öjebyn, flyttade nio-åriga hälleforsaren Harry med honom:

–Många som har älghundar har dem bara i en hundgård, men jag gillar att kunna ha dem inne också, säger Mattias,

FOTO: MAGNUS STENLIN, LULEBILD

som uppskattar hälleforsarnas sällskapliga drag. I villan i Öjebyn har Harry hittills delat uppmärksamheten med Lindas två blandrashundar – "rondellhundar", som hon säger – men runt dem alla springer nu också den tolv veckor gamla hälleforsvalpen Lisa, uppkallad efter Mattias mormor. Lisa visar kvickt och förtjust upp att hon kan stanna, sitta, ligga, snurra, räkka vacker tass och sitta vackert, och får godis i belöning av Linda. Hon har dessutom visat prov på jaktanlag.

–Häromdagen försvann hon in i skogen och hittade ett rådjurskadaver, berättar Linda. Efter det blev det tvångsbadning av alla hundarna, för de luktade f-n!

För en person med spring i benen står livet sällan still. Under semestern säger Mattias sig visserligen inte ha gjort någonting alls, men sanningen är den att han knappt varit hemma utan farit kors och tvärs med husvagnen, och när han kom hem var han "tvungen" att snickra två tralldäck "bara för att göra nånting".

–Jag passar nog bra in i Stenvalls företagskultur, tror Mattias.

Och där tror han rätt!

Mattias Nilsson

Ålder: 39 år.

Favoritplats på jorden: "Skogen. Eller en fjälltopp. Där laddar man batterierna."

Köper och säljer: "Det är han som får sajter som Blocket och Köp och Sälj att gå runt" (sambon Linda)

Hur kopplar du av? "Jag somnar!"

Drömresa: Sol och värme. Eller jaktresa till Kanada. "Men just nu har vi fotboja på grund av alla hundarna."

På min bucket list: Att få jaktlycka under en björnjakt.

SNABBAST VÄXANDE PICKUP-MÄRKE 2021

VÄLKOMMEN IN OCH
PROVKÖR NYA D-MAX

by **ISUZU**

Forsbergs Bil

ISUZU SKELLEFTÅ
Maskinvägen 14, 0910-710 777
Mån-fre 07-17, lör 10-15
www.forsbergsbil.com

BOSSERBIL&MOTOR

ISUZU LULEÅ
Ostrongatan 4, 0920 - 877 70
Mån-tor 09-17:30, fre 09-17, lör 11-14
www.bossesbil.se

Strömbergs Bil

ISUZU KALIX
Vattenvägen 21, 0923 - 750 80
Mån-fre 08-17, lör 10-14
www.strombergsbil.se

BILHALLEN

ISUZU PITEÅ
Fläktgatan 18, 0911-141 35
Mån-fre 09-17
www.bilhallen.se

En riktig norrländsk byggghandel.

XL-BYGG Stenvalls driver nio moderna anläggningar i Norr- och Västerbotten, från Kiruna i norr till Umeå i söder. Vi är ett familjeägt företag med hjärtat och sätet i norr. Vår verksamhet riktar sig mot proffskunder och privatkunder och vi erbjuder byggmaterial av hög kvalitet och ett kundanpassat sortiment.

Vår ambition är att det ska vara enkelt att handla hos oss med snabb hjälp, genomtänkta tjänster och riktigt hög service. Vi strävar efter att vara en naturlig del av kundernas byggprojekt - både för proffsbyggare eller hemmafixare.

Våra byggvaruhus:

Umeå	010-150 65 00	Luleå Notviken	010-150 62 00
Umeå Syd	010-150 65 00	Boden	010-150 69 00
Skellefteå	010-150 66 00	Kalix	010-150 67 00
Luleå	010-150 61 00	Pajala	010-150 64 00
		Kiruna	010-150 63 00

LADDA FÖR ENYAQ SPORTLINE iV.

Koppla av på insidan för att du kör en elbil som är bättre för miljön, och se sportig ut på utsidan. Njut av en femsitsig SUV med upp till 523 km räckvidd beroende på vilken drivlina enligt WLTP*. Välkommen till en elektrisk framtid.

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

ENYAQ SPORTLINE iV 60 fr. 514.600 kr
ENYAQ SPORTLINE iV 80 fr. 589.500 kr

Inklusive svensk standardutrustning och 3 års garanti

*Räckvidd för ENYAQ SPORTLINE iV 60 är upp till 410 km och för ENYAQ SPORTLINE iV 80 upp till 523 km (WLTP). Räckvidd och elförbrukning baseras på uppskattade värden från körcykeln WLTP. Vald utrustning kan påverka räckvidd och energiförbrukning. Bilen på bilden är extrautrustad.

Strömbergs Bil

- kundens val -

Vattenvägen 21, Kalix
Måndag-fredag 8-17
Lördag 10-14

Peter 0923-750 94
Johan 0923-750 95
Sara 0923-750 96

Håkan 0923-750 97
Amanda 0923-750 98

Följ oss på facebook!
www.strombergsbil.se

Wayke
Se alla våra bilar på [Wayke.se](https://www.wayke.se)

Våra virkesköpare

Bo Forslund
Skellefteå älvdal
070-184 10 11

Rikard Lindkvist
Skellefteå älvdal
070-184 10 12

Ola Lindström
Skellefteå älvdal
070-184 10 96

Lars Forsell
Skellefteå älvdal
070-630 85 14

Erik Hammarberg
Piteå älvdal
070-184 10 14

Mattias Nilsson
Älvsbyn
070-184 10 20

Rikard Rödlund
Arvidsjaur
070-201 90 62

Magnus Gladh
Luleå och Råneå älvdalar
070-184 10 25

Emil Hahto
Luleå och Råneå älvdalar
070-184 10 18

Lars Lundkvist
Kalix älvdal och Haparanda
070-377 60 52

Leif Hannu
Torneå och Kalix älvdalar
070-377 60 59

Göran Sundberg
Råvaruchef
070-184 10 13

Vad gjorde du senast du var ute på din fastighet?

Lars Hjerpe, Lillträsk, Boden:

–Det har ju varit så jättetorrt här uppe, så jag var och kikade på hur planteringen som min sambos pojke och jag gjort har tagit sig. Vi satte 7400 plantor i juni och det ser bra ut. En "långsam norrbottning" som jag kan enligt min erfarenhet göra ett bra jobb om man bara är noggrann; dels när man markbereder, dels när man planterar...

Brita Isaksson, Töre:

–Vi var ute tillsammans med virkesköparen Lars Lundkvist och tittade på en avverkning som Stenvalls skulle göra, och det var en positiv upplevelse. Lasse var väldigt kunnig och kunde ge tips, så att man kände ett förtroende för honom – att han brydde sig om vår skog, inte bara att dra in pengar. Han berättade också på ett lättförståeligt sätt om olika åtgärder som man kan göra efter avverkningen, vad som är lämpligt just där. Han som senare skötte avverkningen var bra att prata med, lättsam och trevlig. Vi var också och tittade när de lastade på långtradaren. Det flöt på väldigt bra även efteråt när vi fick uppgifter om vad som hade mätts in.

Ida Kringstad Hjelm, Övermorjärv, Kalix:

–Senast var i somras när jag visade min äldsta dotter hur man röjer sly med röjsåg. Hon använder området som betesmark till sina hästar. I påskas åkte jag, min man och min pappa ut med skoter och tog vara på några vindfällan, några fröträd som blåst ut sedan Stenvalls avverkat ett av våra skiften förra hösten.

Ruben Edström, Österjörn:

–Jag har varit och röjt sly på fastigheten vid Vänträsket, och jag har fixat till en skogsbilväg och grusat lite grann. Det är underhåll som måste göras... Jajamän!

Emil Fhärm, Högsböle, Piteå:

–Den här sommaren var det dags för gödsling med helikopter. Det sker ju någon gång under barmarkspanperioden, så jag har gått och spanat uppåt och undrat om de har varit där än. Det är ju en väldigt snabb process, och har de gjort det medan man varit borta märker man aldrig av det.

Värdefullare skog med förädlade plantor

Jo, du kan i högsta grad påverka värdet på din skog. Redan från början.

 **SVENSKA
SKOGSPLANTOR**